

HALLINTOVALIOKUNNAN MIETINTÖ 17/1997 vp

Hallituksen esitys laiksi Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioon jätetyn turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan valtion ratkaisemisesta tehdyn yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä sekä laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 3 päivänä syyskuuta 1997 lähettänyt hallintovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen 99/1997 vp laiksi Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioon jätetyn turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan valtion ratkaisemisesta tehdyn yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä sekä laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- ulkoasiainsihteerin Hilikka Nenonen, ulkoasiainministeriö
- ylitarkastaja Tiina Sinkkonen, sisäasiainministeriö
- lainsäädäntöneuvos Leena Vettenranta, oikeusministeriö
- vanhempi hallitussihteerin Eeva-Liisa Vuolainen, työministeriö
- lakimies Sari Sirva, Pakolaisneuvonta ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioon jätetyn turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan valtion ratkaisemisesta tehdyn yleissopimuksen sekä sopimuksen voimaansaattamisesta johtuvat ulkomaalaislain muutokset.

Yleissopimuksen tarkoitus on varmistaa jäsenvaltioon jätetyn turvapaikkahakemuksen käsittely jossakin jäsenvaltiossa, joka määräytyy yksittäistapauksissa yleissopimuksessa säädettyjen periaatteiden mukaan. Jäsenvaltiolla on kuitenkin oikeus käsitellä sille tehty turvapaikkahakemus, vaikka se ei yleissopimuksen perusteella olisi siihen velvollinen. Turvapaikkahakemukset käsitellään pakolaisten oikeusasemaa koskevan yleissopimuksen ja pöytäkirjan sekä jäsenvaltioi-

den kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Yleissopimuksessa on lisäksi täydentäviä määräyksiä muun muassa hakijoiden takaisinottamisesta ja tietojenvaihdosta.

Euroopan unioniin liittymisestä tehdystä sopimuksessa Suomi on sitoutunut liittymään yleissopimukseen, jonka odotetaan tulevan voimaan alkuperäisten sopimuspuolten kesken vuoden 1997 aikana. Suomen osalta se tulee voimaan liittymiskirjan tallettamista seuraavan kolmannen kuukauden alussa.

Esitykseen sisältyy yleissopimuksen edellyttämää muutosta ulkomaalaislakiin koskeva lakiehdotus, joka on tarkoitettu tulemaan voimaan samana ajankohtana kuin yleissopimus.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvien ehdotusten hyväksymistä.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että yleissopimus ja sen sisältämät henkilötietojen käsittelyä koskevat määräykset otetaan sääntelyn yhdenmukaisuuden ja riittävän yksityisyyden suojan tason turvaamiseksi asianmukaisesti huomioon valmisteltaessa muuta sellaista kansallista lainsäädäntöä, jota sovelletaan turvapaikka-asioihin liittyvään henkilötietojen käsittelyyn Suomessa. Tällaista lainsäädäntöä ovat valiokunnan saaman selvityksen mukaan ainakin valmisteltavana oleva ulkomaalaisrekisterilaki ja laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta sekä henkilörekisterilaki, jonka kokonaistarkistus on vireillä.

Hallituksen esitykseen liittyvästä lakiehdotuksesta puuttuu voimaantulosäännös, joka ehdotetaan lisättäväksi.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella hallintovaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy ne Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioon jätetyn turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan valtion ratkaisemisesta Dublinissa 15 päivänä kesäkuuta 1990 tehdyn yleissopimuksen määräykset, jotka vaativat eduskunnan suostumuksen, sekä

että lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena paitsi täydennettynä voimaantulosäännöksellä seuraavasti:

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 2 päivänä lokakuuta 1997

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Matti Väistö /kesk
vpj. Kaarina Dromberg /kok
jäs. Valto Koski /sd
Pehr Löfv /r
Hannes Manninen /kesk
Jukka Mikkola /sd

Iivo Polvi /vas
Veijo Puhjo /va-r
Erkki Pulliainen /vihr
Aulis Ranta-Muotio /kesk
vjäs. Outi Siimes /kok
Pia Viitanen /sd.